

Verksamhetsberättelse 2018

Stockholms tingsrätt

Innehåll

1 Inledning	3
2 Tingsrättens strategiska mål	3
3 Patent- och marknadsdomstolen	6
4 Fokusområden	7
5 Ekonomi	9
6 Personal	10
7 Intern styrning och kontroll	10

1 Inledning

Stockholms tingsrätt är landets största tingsrätt med omkring 300 medarbetare. Domstolen leds av lagmannen och är indelad i fem dömande avdelningar, som var och en leds av en chefsrådman, och en administrativ avdelning. På de dömande avdelningarna arbetar rådmän, fiskaler, notarier, beredningsjurister och domstolshandläggare. En av de dömande avdelningarna är Patent- och marknadsdomstolen och de andra fyra avdelningarna är allmänna avdelningar som handlägger bl.a. tvistemål, familjemål och brottmål. Målen är inte sällan både omfattande och uppmärksammade.

Den administrativa avdelningen, som är indelad i tre enheter, leds av den administrativa direktören. Inom avdelningen hanteras ekonomi, budget, HR, service och säkerhet, IT, kommunikation, registrering och arkiv.

Chefsrådmännen och den administrativa direktören ingår i lagmannens ledningsgrupp.

Stockholms tingsrätt bedriver ett kontinuerligt arbete för att utveckla kvaliteten och effektiviteten i rättstillämpningen samtidigt som enhetligheten i handläggningen ökar.

Ett led i tingsrättens arbete med utvecklingsfrågor är att ta till vara medarbetarnas kompetens och erbjuda möjligheter för medarbetarna att engagera sig och utveckla sina kunskaper i olika frågor. Ett exempel på det är de arbetsgrupper som finns på tingsrätten med medarbetare från olika yrkesgrupper och olika avdelningar och som har i uppdrag att lämna förslag till förbättringar inom ett särskilt område. Tingsrätten sätter ett stort värde i att vara en modern och öppen arbetsplats med engagerade och ansvarstagande medarbetare och ett tillitsbaserat ledarskap. Domstolen tar till vara de kvaliteter som en jämn könsfördelning och en etnisk och kulturell mångfald tillför verksamheten.

Patent- och marknadsdomstolen inrättades i september 2016 och tog då bland annat över Marknadsdomstolens och Patentbesvärslagens uppgifter samtidigt som den blev enda tingsrätt för immaterialrättsliga och marknadsrättsliga mål i Sverige. Under 2018 har Patent- och marknadsdomstolen fortsatt sitt arbete med att uppfylla reformens mål att tillhandahålla en mer högkvalitativ, ändamålsenlig, samlad och effektiv hantering av immaterialrättsliga mål och ärenden.

I tingsrättens verksamhetsplan för 2019 finns mål och aktiviteter för det fortsatta utvecklingsarbetet.

2 Tingsrättens strategiska mål

Rättssäker och effektiv målhantering

Det strategiska målet innebar att tingsrätten

- avgör varje mål med kvalitet och så snart det kan ske,
- har den omloppstid i varje mål som leder till att regeringens mål uppfylls, och
- har en ändamålsenlig fördelning av resurser för att möta variationer i målinströmningen.

Verksamhetsmålen

Av regeringens regleringsbrev för 2018 avseende Sveriges domstolar framgår att verksamheten på domstolarna ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv.

Regeringen har ställt upp konkreta mål för omloppstider:

- Av brottmålen, exklusive förtursmål, ska 75 procent ta högst fem månader att avgöra i tingsrätt.
- Av tvistemålen, exklusive gemensam ansökan om äktenskapsskillnad, ska 75 procent ta högst sju månader att avgöra i tingsrätt.

Nedanstående tabell visar mål och resultat för 2018.

Måltyper	Median omloppstid i månader mål	Median omloppstid i månader resultat	75 percentil omloppstid i månader mål	75 percentil omloppstid i månader resultat	Antal avgjorda mål mål	Antal avgjorda mål resultat
Brottmål exkl. förtursmål	2,5	2,3	5,0	5,2	6 000	5 978
Tvistemål exkl. familjemål men inkl. FT-mål	3,5	2,7	7,0	6,3	4 500	4 734
Familjemål exkl. gem. ansökan om äktenskapssk.	2,0	1,8	7,0	8,6	900	937
Tvistemål totalt exkl. gem. ansökan om äktenskapssk.	3,5	2,6	7,0	6,6	5 400	5 671

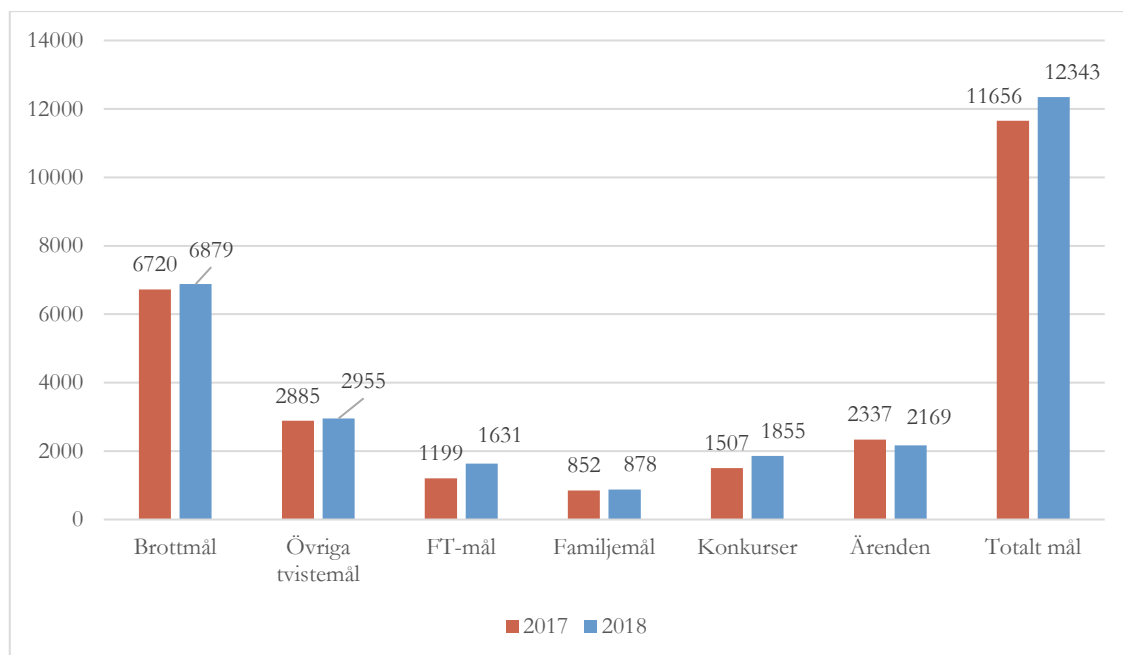
Omloppstiderna för tvistemål totalt har minskat jämfört med 2017, och 2018 har tingsrätten nått målet när det gäller omloppstider för tvistemål. Omloppstiderna för familjemål har minskat. Tingsrätten har också avgjort fler mål 2018 än 2017. När det gäller omloppstider för brottmål har tingsrätten nästan nått målet, och bedömningen är att målet kommer att nås under den inledande delen av 2019.

Inkomna, avgjorda och balanserade mål¹ 2018

Antalet inkomna mål ökade totalt med 6 procent under året, där FT-målen stod för den största ökningen.

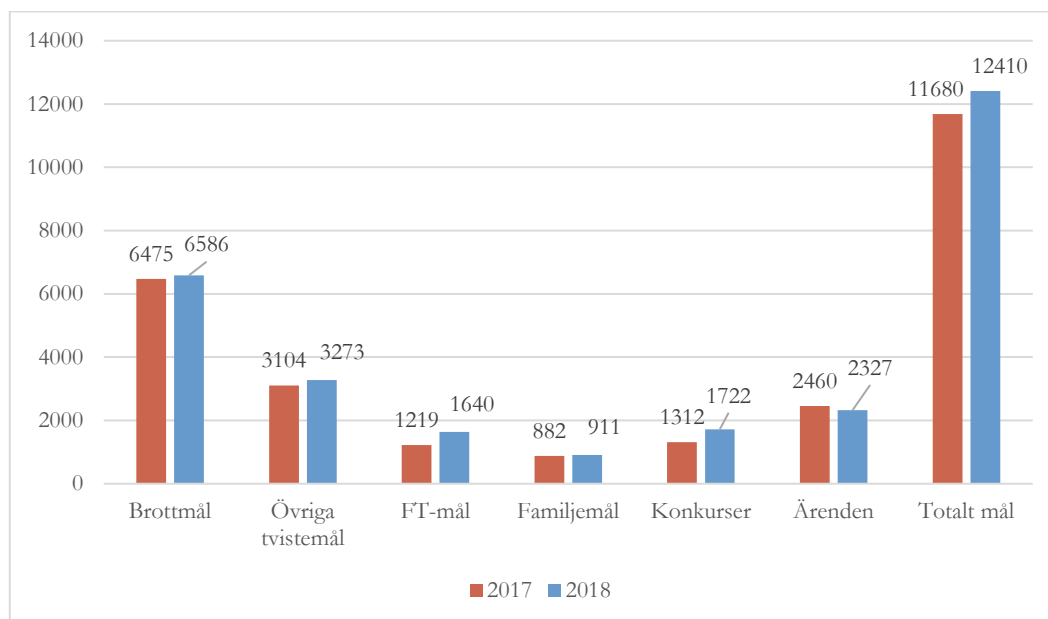
¹ Totalt mål i samtliga diagram är exklusive konkursärenden och övriga ärenden.

Inkomna mål 2018



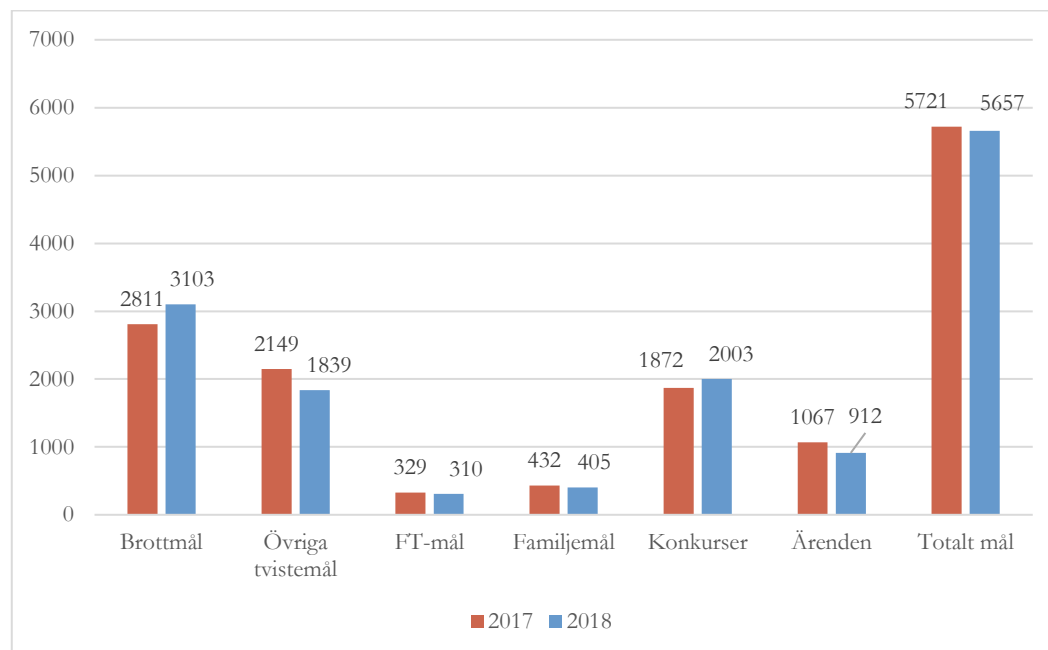
Antalet avgjorda mål ökade totalt med 6 procent under 2018 jämfört med 2017. Fler brottmål, FT-mål, familjemål och övriga tvistemål avgjordes 2018 än 2017.

Avgjorda mål 2018



Antalet avgjorda mål ökade under 2018 i sådan utsträckning att balanserna, trots att fler mål kom in, minskade totalt sett 2018 jämfört med 2017.

Balanserade mål den 31 december 2018



3 Patent- och marknadsdomstolen

Det gångna året har varit det andra hela kalenderåret för Patent- och marknadsdomstolen vid Stockholms tingsrätt. Domstolen inrättades den 1 september 2016 och tog bland annat över Marknadsdomstolens och Patentbesvärslagens verksamheter. Vid årsskiftet hade domstolen alltså verkat i 28 månader. Under denna tid har närmare tusen mål och ärenden slutligt avgjorts. Antalet inkommande mål och ärenden är på totalen fortfarande nästan precis i enlighet med de prognoser som gjordes vid inrättandet. Det finns dock några tydliga skillnader mellan prognos och utfall sett till enskilda mål- och ärendekategorier. Antalet inkommande patentmål och s.k. informationsföreläggande har varit betydligt fler än beräknat medan antalet patentärenden och varumärkes- och mönsterärenden har varit färre.

Vid inrättandet blev Patent- och marknadsdomstolen enda första instans för allmänna immaterialrättsliga mål i Sverige. Eftersom dessa mål tidigare spreds på samtliga tingsrätter, förväntades en kraftig balansökning under den första tiden i förhållande till den ingående balansen som bestod av immaterialrättsmål från Stockholms tingsrätt. Trots detta har domstolen under såväl 2017 som 2018 avgjort klart fler mål och ärenden än vad som kommit in. Under året inkom 375 mål och ärenden men det avgjordes sammanlagt 434. Balansläget och åldersstrukturen bland mål och ärenden är nu sådana att det bedöms finnas goda förutsättningar för tydliga resultat när det gäller förbättrade omloppstider.

De jämförelser som hittills har gjorts med tiden före reformen tyder redan i vissa avseenden på tydliga effekter vad gäller omloppstider. Den genomsnittliga omloppstiden för ett patentärende var under 2018 ca 9 månader medan motsvarande tid under de sista åren vid Patentbesvärsträtten var ca 1 ½ år. För varumärkes- och mönsterärendenas del var den genomsnittliga omloppstiden drygt 4 månader medan den motsvarande tiden var ca 7 månader under de sista åren vid Patentbesvärsträtten. När de gäller de allmänna immaterialrättsliga målen var 75 procent av dem avgjorda inom 10 månader under år 2018. Motsvarande siffra vid Stockholms tingsrätt åren före reformen brukade ligga kring 18 månader. Kommande år kommer mer utvecklade jämförelsetal att kunna presenteras.

Ett ständigt utvecklingsarbete pågår vid Patent- och marknadsdomstolen såvitt avser bland annat kompetensförsörjning, dom- och beslutsskrivning, ändamålsenliga arbetsformer och rutiner för att på bästa sätt åstadkomma de resultat reformen syftat till.

4 Fokusområden

Nya arbetssätt för en snabbare genomströmning

Tingsrätten har infört nya arbetssätt, vilket har gett förutsättningar för en snabbare genomströmning och därmed att nå regeringens mål för omloppstider. En digital målhantering har införts på alla avdelningar. Tingsrätten har också bedrivit ett medvetet arbete med målstyrning; bland annat har utsättningen av målen planerats noggrannare och de mål (inklusive förenklade tvistemål) som bedömts kunna avgöras på kortare tid än 5 respektive 7 månader har avgjorts så snart det gått. Avdelningarna har också arbetat med att rätt omloppstider ska framgå av målhanteringssystemet Vera. Vidare har avdelningarnas arbete med delgivningsfrågor bidragit till färre inställda förhandlingar.

Även en delvis annan organisering av arbetet har bidragit till en snabbare genomströmning. Tingsrätten har haft en särskild enhet som arbetat med snabb handläggning av vissa tvistemål. När det gäller brottmålen har tingsrätten arbetat i högre grad med att ha samlade förhandlingsdagar för de enklare målen. Ytterligare en faktor som gett förutsättningar att nå en snabbare genomströmning är att tingsrätten i tid anställt tillförordnade rådmän och pensionerade domare för att parera den belastning som de särskilt stora målen innebär för verksamheten.

Vid ett besök på Oslo tingrett under hösten inspirerades ledningsgruppen också till att vidareutveckla arbetet med förlikning av mål. Frågan togs vidare under en utbildningsdag med domarna där man diskuterade förlikning av mål och utbytte erfarenheter.

Bemötande och kommunikation

Under 2018 har tingsrätten, bland annat med stöd av den regionala personalkonsulten, arbetat med internt bemötande och ökad förståelse för varandras arbetsuppgifter. Personalen har också inventerat den fysiska arbetsmiljön och domstolens omgivning utifrån ett genusperspektiv.

Tingsrätten har deltagit i en instagramvecka för att berätta om verksamheten och har även i ökad utsträckning kommunicerat med allmänheten via twitter och, i rekryteringssammanhang, linked in. I samband med mål som bedömts ha intresse för allmänheten har tingsrätten dessutom använt pressmeddelanden för att informera och vid medialt uppmärksammade mål har man även hållit pressträffar. Att vara tillgängliga och beredda att svara på frågor om hanteringen av tingsrättens mål har varit en självklarhet.

Tingsrätten har dessutom haft en kontinuerlig dialog med andra myndigheter inom rättskedjan och har deltagit i de olika nätverk där det diskuteras rättsliga och praktiska frågor som berör verksamheten. Ledningen har vid flera tillfällen besökt nämndemannaföreningen och har haft en nära dialog med de s.k. vittnesstödarna.

Medarbetarskap

Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning av Sveriges domstolar och nedan visas tingsrättens resultat.

Index översikt (%)



Stockholms tingsrätts indexvärde för medarbetarskap är 73 och för ledarskap 78 (motsvarande index för Sveriges domstolar som helhet är 71 respektive 73). Tingsrätten avser utifrån detta resultat att fortsätta med en tillitsbaserad styrning som bygger på ett gemensamt arbete med medarbetarskap och ledarskap. Många medarbetare upplever att den närmaste arbetsgruppen tar ansvar för arbetsuppgifterna, anser att arbetsuppgifterna är intressanta och att arbetet

är meningsfullt. Bland de områden som tingsrätten kan utveckla ytterligare är delaktighet och balans mellan arbetsliv och privatliv.

En arbetsgrupp på tingsrätten har under året tagit fram ett förslag till en policy för medarbetarskap och ledarskap. Samtliga avdelningar har också varit delaktiga i framtagandet av policyn. Policyn utgör grunden för tingsrättens fortsatta arbete med medarbetarskap och ledarskap.

Hälsa, säkerhet och arbetsmiljö

Tingsrätten har bedrivit ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Förutom vid medarbetarundersökningen har arbetsmiljön även undersökts vid medarbetarsamtalen och vid regelbundna APT-möten. Övergripande arbetsmiljöfrågor har också tagits upp i den samverkansgrupp som träffats varje månad. En skydds rond av delar av lokalerna har genomförts. Arbets- och personalläget, liksom arbetsmiljön i stort, har återkommande diskuterats och följts upp av ledningsgruppen. Detta underlag har gett en samlad bild av arbetsmiljön.

Under den ovannämnda studieresan till Oslo utbytte ledningsgruppen erfarenheter av arbete med arbetsmiljöfrågor. För att ytterligare utveckla tingsrättens arbetsmiljöarbete har hela ledningsgruppen tillsammans också deltagit i en utbildning i de frågorna under hösten. (Utbildningen kommer att följas av en fördjupad utbildning under våren 2019.)

Det arbetsmiljöarbete som bedrivits bedöms ha gett en god grund för en fungerande verksamhet.

En miljögrupp har haft i uppdrag att identifiera förbättringsområden i tingsrättens verksamhet utifrån hållbarhets- och miljösynpunkt. Gruppen har lämnat konkreta förslag som leder till både miljövinster och en bättre arbetsmiljö. Tingsrätten avser att under 2019 arbeta vidare för att minska domstolens miljöpåverkan.

En annan arbetsgrupp har tagit fram ett förslag om jämställdhetsintegrering, vilket delvis har genomförts men också ligger till grund för fortsatt arbete under 2019.

5 Ekonomi

De fem tingsrätterna i stockholmsregionen har en samordnad budget och den fördelas i dialog mellan cheferna för tingsrätterna. Stockholms tingsrätt hade en budget om totalt cirka 225 miljoner kronor för år 2018, varav drygt 30 miljoner kronor avsåg budget för Patent- och marknadsdomstolen och 3 miljoner kronor avsåg ett särskilt projekt avseende de dispositiva tvistemålen.

6 Personal

Personalomsättningen har minskat något under 2018 jämfört med 2017 och omsättningsnivån är i paritet med övriga jämförbara domstolar. Även sjukfrånvaron, som har ökat något under 2018 jämfört med 2017, är i paritet med övriga domstolar. Åtgärder pågår för att minska sjukfrånvaron.

7 Intern styrning och kontroll

Avdelningarna har genomfört en fysisk målinventering två gånger under året och då har även kvaliteten i akterna granskats.

Tingsrätten har följt upp den interna styrningen och kontrollen under 2018. Den bedöms ha genomförts på ett betryggande sätt.